

Po usodnem skoku v vodu ostal na vozičku, danes uživa v športu

»Če si dovolj želiš, je marsikaj mogoče«

Aleš Povše iz Paške vasi v občini Šmartno ob Paki je zagrizen in uspešen športnik. V zadnjih letih se posveča predvsem potapljanju in košarki na vozičkih, pogosto se preizkusi tudi v atletiki. Lani je na tekmovališču formule ena v Sočiju poskrbel za pravo senzacijo, ko je na 5. mednarodnem tekmovanju s športnimi vozički za invalide na polmaratonski razdalji osvojil tretje mesto. S tem mednarodnim uspehom si je privozil tudi laskavi naziv osebnosti leta v domači občini.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Aleš Povše je »vozičkar«, kot sam pravi, že približno 32 let. Pred usodno nesrečo je kot večina njegovih vrstnikov treniral nogomet, kraljeval je na golovi črti. Danes se več ne sprašuje, kaj bi bilo, če se tistega vročega avgustovskega dne ne bi odločil za usodni skok. Sprejel je usodo in se do cilja povzpел po nekoliko strmejši in zahtevnejši poti. A nikoli ni odnehal. A se še vedno spominja tistega dne: »Imel sem 14 let in s fanti smo se s kolesi peljali do kopališča ob Savinji, med Letušem in Mozirjem. Tam smo se lovili kot že tolikokrat pred tem. Skočil sem na glavo v reko in zadel skalo. Tako sem si zlomil vratno hrbtenico,« opiše tisti usodni dan. »Posledica tega je tetrapareza. To pomeni prizadetost vseh štirih udov, ne popolne ohromelosti, saj noge sicer čutim, vendar si z njimi ne morem veliko pomagati. Včasih sem z berglami še lahko naredil nekaj korakov, zdaj ne več. Imam srečo, da so moje roke skoraj nepoškodovane – prizadeti so le prsti na desni,« na kratko povzame diagnozo.

Življenje se je takrat v trenutku postavilo na glavo. Po mesecu v bolnišnici je Aleš še pol leta preživel v rehabilitacijskem centru Soča v Ljubljani. Zamudil je zadnji razred osnovne šole, ki ga je kasneje uspešno končal in se vpisal v srednjo računalniško šolo v Velenju. »Šola res ni prilagojena invalidom in sošolci so me veliko nosili. Včasih je bilo treba v drugo stavbo ali v peto nadstropje tudi po večkrat na dan. Tako da smo skupaj premagali kar lepo število stopnic,« se spominja. Čeprav se je moral zaradi invalidnosti kdaj srečati tudi s preprekami, pravi, da ni veliko zamudil. Že takrat je živel polno in tako živi še danes.

S športom krepim telo in duha

V prvih letih po nesreči je šport nekoliko potisnil ob stran in se bolj posvetil šoli. Športnika v njem je prepoznal član zveze paraplegikov, zdaj že pokojni Ivan Tanjšek, ki ga je spodbujal, da se je udeleževal različnih športnih srečanj, treningov in tekmo-

Na dirkališču formule ena v Sočiju je na prestižni dirki privozil do tretjega mesta in s tem presenetil organizatorje, ki so ga pred tem poznali predvsem kot odličnega potapljača, in tudi samega sebe. Še največ težav mu je na tekmi povzročala obraba rokavic. »Večina tekmovalcev je imela posebne 3D-natisnjene rokavice, jaz pa rokavice iz trgovine za tehniko, ki so komaj zdržale 21 km. Ne vem, kako bi bilo, če bi moral voziček poganjati še kilometer dlje, saj sem že v treh tednih priprav dobil kar nekaj žuljev. Sicer sem imel podrokavice, dodatne rokavice brez prstov in čez še te delavske, tako da je šlo.« (Foto: osebni arhiv)

vanj, ki jih je organizirala zveza. Najprej se je posvetil atletiki, ki jo je v 90. letih precej resno treniral. »Ampak je, žal, pri invalidskemu športu veliko odvisno od vrste poškodbe, saj smo športniki glede na to klasificirani. In če te razvrstijo tja, kamor ne sodiš popolnoma oz. ti to ne ustreza, potem nimaš veliko možnosti za vrhunske rezultate,« razlaga. Kasneje se je začel ukvarjati še s košarko, z namiznim tenisom, s kegljanjem, plavanjem in v zadnjih letih tudi s potapljanjem.

Čeprav se lahko pohvali s kar nekaj naslovi državnega atletskega prvaka v svoji kategoriji, je njegov najljubši šport košarka na vozičku. »Je ekipen in zelo dinamičen šport. Res mi je všeč in uživam v igri ter druženju,« pravi. V zadnjih letih se s soigralci trudijo šport približati čim širši populaciji. Tako so lani priredili številna srečanja in revialne tekme, ko so se pomerili tako z rokometiši in rokometišicami ter s košarkarji in košarkaricami. »Čeprav se na prvi pogled ne zdi, je košarka na vozičkih precej drugačna od klasične. Za mnoge, ki pogosto igrajo klasično košarko, je namreč precej težko zadeti iz sedečega položaja, še težje pa je ob tem upravljati voziček« pripoveduje. Atletiko Aleš trenira na celjskem štadionu, predvsem v poletnem času. »Za zimo je primernejša košarka,« pravi.

V vodi smo vsi enaki

Še ena športna disciplina je Aleša povsem prevzela. Potapljanje. »Voda nam predstavlja področje, kjer smo enakovredni vsem ostalim. Na prvi

Aleša Povšeta so v minulem letu občani izbrali za osebnost leta Občine Šmartno ob Paki. Kot sam pravi, ga je že nominacija zelo presenetila: »Res sem bil začuden in hkrati počaščen, da sem prejel toliko glasov. Očitno so tudi ljudje prepoznali težo mednarodnega uspeha.«

pogled ni razlike med potapljačem invalidom in zdravim potapljačem. Invalida poznate po tem, da ne nosi plavutk,« razlaga. Kot pravi, je pri potapljanju največji izziv priti do vode, ko so enkrat v vodi, je enostavno. In voda jim daje svobodo, za katero so morda na kopnem zaradi invalidskih vozičkov prikrajšani.

Podobno kot košarko na vozičkih, skuša Aleš s pri-

jatelji iz IAHD-Adriatic, potapljanje približati čim več ljudem, tako invalidom, kot zdravim. V ta namen vsako leto pripravljajo razna srečanja in akcije, kjer predvsem vse skupine ljudi s posebnimi potrebami, naj se prepustijo vodi in začutijo svobodo, ki jim jo ta daje.

Potapljači so zelo dejavni tudi na mednarodnih prizoriščih. Prav sodelovanje z

ruskim kolegi je botrovalo tudi posebnemu povabilu na znamenito dirko z invalidnimi vozički, ki jo vsako leto Rusi priredijo na dirkališču formule ena v Sočiju.

Med elito presenetil samega sebe

Rezept-Sport polmaraton je tekmovanje, ki je pretežno rezervirano za 33 pro-

DOBRE GUME, VEČJA VARNOST!

Continental

VELIKA AKCIJA ZIMSKIH PNEVMATIK!

Continental VEDESTEIN UNIBROYAL VIKING
YOKOHAMA GOOD YEAR MICHELIN BRIDGESTONE
FULDA BFGoodrich PIRELLI SEMPERIT
COOPER HRELL Pirestone

Na zalogi tudi terenski in dostavni program.
UGODNE CENE IN PLAČILNI POGOJI!

JANŽE
AVTO SERVIS

Janez Janže s.p.,
Letuš 81, Šmartno ob Paki,
tel.: 03 891 50 61,
gsm: 041 707 287

AVTO SERVIS, DIAGNOSTIKA, SERVISIRANJE KLIMATSKIH NAPRAV, KLEPARSTVO in LIČARSTVO; MENJAVA IN PRODAJA VETROBRANSKIH STEKEL, ZAVAROVALNIŠTVO

GENERALI

POSREDNIŠTVO, TRGOVINA (rezervni deli), VULKANIZERSTVO, AVTOOPTIKA, AVTOPRALNICA, PRIPRAVA VOZIL NA TEHNIČNI PREGLED ZA VSE VRSTE VOZIL, IZVENGARANCIJSKA POPRAVILA (na zalogi imamo zavore, sklopke, krmlilne mehanizme, podvozja, blažilce, svečke, brisalce, metlice, svetilne enote, filtre za različne tipe vozil).

ODKUPUJEMO IN RESTAVIRAMO STARODOBNIKE
ODKUPUJEMO IN PRODAJAMO TUDI RABLJENA VOZILA,
KI SO NA OGLED V SALONU

fesionalnih in perspektivnih ruskih atletov, med katerimi je le peščica povabljenih športnikov invalidov iz drugih držav. Tokrat so to čast imeli tekmovalci iz Francije, Italije, Armenije, Kazahstana in Slovenije. Tekmovalci morajo na prestižni tekmi v uri in pol prevoziti 21 kilometrov dolgo progo. Tekmovanje se po izteku časa konča. In kako sta Aleš Povše in Janez Hudej pristala med izbranci? »Za vse je krivo potapljanje,« nekoliko z nasmehom pove Aleš, ki so ga do lani v Rusiji poznali predvsem kot odličnega potapljača. »Z ruskimi potapljači namreč veliko in zelo dobro sodelujemo. Tako smo prišli do ljudi, ki so nam priskrbeli povabilo,« razlaga sogovornik in prizna, da je bila zanj odločitev ali bi nastopil ali ne, resnici precej težka. »Dirkalnega vozička do lani nisem vozil več kot 20 let in 21 kilometrov tudi ni tako kratka razdalja. Vendar smo se v ekipi naposled le odločili, da se bomo vabili odzvali. Na koncu je vse skupaj izpadlo veliko bolje, kot smo pričakovali.« Po uspešni prijavi na tekmovanje, urejanju vize in letalskih kart so sledile kratke, zgolj tritedenske priprave. »Vsega skupaj sem se na tekmo pripravljaval zgolj tri tedne. V tem času so me krajani srečevali na cesti v nekem čudnem vozičku. Prav daleč si nisem upal, saj je položaj drugačen kot pri navadnem vozičku, pogled je usmerjen dol in ne

naprej,« se spominja Povše. Čeprav je bilo časa malo, pripravljenost ni bila vprašljiva, saj skrbi, da je vselej v dobri osnovni kondiciji: »Drugače niti ne bi zmozel. Sam sem si postavil cilj, da bom 21 km prevozil v uri in pol, kar mi je tudi uspelo, to pa je bilo zame edino pomembno.« In kot se je kasneje izkazalo, je dosežen čas zadostoval za skupno tretje mesto v kategoriji tetraplegikov, v kateri je Aleš Povše tudi nastopil.

V Sočiju je takrat nastopil tudi Janez Hudej, štirikratni udeleženec paraolimpijskih iger in evropski prvak v atletiki, ki je po dvajsetih letih ponovno tekmoval s »formulo« na mednarodnem prizorišču in pri 57 letih v absolutni kategoriji dosegel odlično 12. mesto.

Šport pomemben, a oprema je draga

Aleš Povše je prepričan, da kljub invalidnosti živi polno. To je mogoče pripisati tudi njegovi športni dejavnosti, ki mu omogoča, da si postavlja vedno nove in višje cilje, mu odpira vrata v svet in mu na pot pošilja zanimive ljudi ter dobre prijatelje. Prav druženje in sprejemanje sta v življenju ljudi s posebnimi potrebami zelo pomembna. Zato vsem, ki so se znašli v podobnem položaju, kot se je sam znašel pred več kot tridesetimi leti, svetuje, naj se preizkusijo v športu. Čeprav začetek ni vedno enostaven, se splača, je prepri-

Aleš Povše se je preizkusil že v številnih športih in na državnih tekmovanjih vselej posega po najvišjih mestih. A potapljanje je v njegovem srcu zapisano na posebnem mestu. Kot pravi, so invalidi v vodi povsem enakovredni zdravim potapljačem. Znanje o potapljanju Povše z veseljem deli med domačimi navdušenci, cenijo ga tudi v tujini. (Foto: osebni arhiv)

čan. »Najprej mora invalid sam sebe prepričati, da je športno udejstvovanje mogoče,« meni in dodaja, da so pri športih invalidov žal stroški za opremo precej visoki. »Recimo cena vozičkov za košarko znaša od tri tisoč evrov naprej za najosnovnejše modele. Cene za dirkalni voziček se začnejo pri štirih tisočakih. Da se sicer dobiti rabljen voziček, a prav velike izbire pri nas ni. Poleg tega

je večina tovrstnih vozičkov narejena po meri,« razlaga. A če je želja dovolj velika, se da te začetne ovire premagati. »Če pride k nam v društvo invalid, ki se želi preizkusiti v košarki na vozičkih, mu pomagamo priskrbeti voziček, vsaj za začetek. Za začetek je dovolj tudi navaden voziček. Podobno je pri atletiki, kjer je za začetek potrebna le volja,« pojasnjuje. Vendar stroški hitro narastejo, če se želi invalid s športom ukvarjati nekoliko resneje.

Žal za financiranje športnikov invalidov pri nas ni najbolje poskrbljeno, meni Povše. »Če se ne motim, se invalidi v Sloveniji ukvarjamo s 36 različnimi športi. Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paraolimpijski komite mora financirati vse te športe, denarja pa je malo. Zveza paraplegikov in posamezna društva svojim članom tudi pomagajo po najboljših močeh, a še vedno je veliko odvisno od zbranih dobrotelnih in

donatorskih sredstev. V zadnjih letih je tako, da moraš sam priti do določene ravni, šele potem dobiš finančno pomoč za naprej. Menim, da bi država morala poskrbeti, da bi športniki invalidi že na začetku kariere prejeli nekaj denarja. Če si zaposlen in imaš nek prihodek, še nekako gre, a vsi v šport ne zmorejo vlagati,« meni Šmarčan, ki je že 26 let zaposlen v Gorenju.

Foto: Andraž Purg – GrupA in osebni arhiv

Pri potapljanju je, kot pravi, najtežje priti do vode. (Foto: osebni arhiv)

V zadnjem času se Aleš Povše navdušuje predvsem nad košarko na vozičkih. Dejavni je tako na parketu kot pri organizaciji turnirjev na državni ravni.

ŠMARTNO OB PAKI IMA POTENCIAL!

Za pridobivanje sončne energije.

VEČ KOT
1.100
kWh/kW/leto*

Po podatkih aplikacije **Fotovoltaični geografski informacijski sistem (PVGIS)**, ki jo zagotavlja Evropska komisija, je na območju Šmartnega ob Paki možno dosegati letno proizvodnjo več kot 1.100 kilovatnih ur električne energije, za vsak instaliran kilovat moči sončne elektrarne.

Kakšen je sončni potencial vašega objekta?

Za brezplačen izračun obiščite www.ece.si ali nam pišite na energetske.resitve@ece.si.

Član skupine:

* Vir: https://re.jrc.ec.europa.eu/pvg_tools/en/#PVP